

PITU
Postboks 1858
3900 Nuuk

18. juni 2018

Nal. nr./j.nr.: 2017-900-0019

All. nr./brevnr.: 55867

Sull./sagsbeh.: KJ/joni

INAARUTAASUMIK NALUNAARUSIAQ

Paaqqinniffiup imminut pigisup PITU-p immikkoortortaqarfiani Nuummiittumi misissuineq

1. Aallaqqaasiut

Paaqqinniffiup imminut pigisup PITU-p Nuummi immikkoortortaqarfiani misissuineq misissuiartortunit 6. marts 2018-imi ingerlanneqarpoq. Misissuineq Ombudsmandeqarfiup ataatsimut sulineranut ilaatillugu ingerlanneqarpoq, taamaallillunilu naammagittaalliummik tunngaveqarnani ingerlanneqarluni.

Misissuiartortut tassaapput Ombudsmand Vera Leth aamma siunnersortit pisortaat Lasse Risager, fuldmægtig Kamilla Jensen aamma nutserisut/oqalutsit pisortaat Jørgen Hansen, tamarmik Ombudsmandeqarfimmeersut. Misissuineq Meeqqat Pisinnaatitaaffiinut Sullissivimmi MIO-mi siunnersortip Nauja Benjaminsenip peqataaffigaa.

Misissuinermi eqqartorneqartut ilaannaat nalunaarusiami matumani ilanngunneqarput.

Pitu pissusiviusutigut tunngaviusoq pillugu oqaaseqaatissaqaruni oqaaseqaatiminik saqqummiussinnaaqqullugu nalunaarusiaagallartumik tunineqarnikuvoq. Pitup oqaaseqaatai e-mailikkut 22. maj 2018-imeersukkut tigusakka nalunaarusiami ilanngunneqarput.

2. Misissuinermi inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq

Ombudsmandip sulineranut inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussami) nr. 7-imi, 1. juni 2017-i-meersumiippoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat Inatsisartunit qinerneqartarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, sulinerminili Inatsisartunut attuumassuteqarani, tak. § 6, imm. 1.

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siullit.

Pissutsit kiffaangissusiagaasut paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni pisortani oqartussaasup aalajangiineratigut, pisortani oqartussaasup kaammattuuteqarneratigut pisortaniluunniit oqartussaasup akuersineratigut akuersarneratigulluunniit kiffaangissusiagaaffiusuni atugaat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut aamma ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat. Pissutsit meeqqat paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik imaaliallaannaq isumagisaqartuni atugaat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut aammattaaq ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit pingajui.

Oqartussaasut inuillu Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsiseqartitsineq atuuttoq unioqqutillugu iliuseqarnersut suliassaminnilluunniit ingerlatsinerminnut atatillugu allatigut kukkussuteqarnersut sumiginnaanersulluunniit Ombudsmandip nakkutigisassaraa, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiuissinnaavoq, inassuteqaateqarsinnaaluni suliampilu paasinninnini aamma saqqummiussinnaallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut suulluunniit Ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuinermut atatillugu – Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersarneqartut saniatigut – Ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup aaqqissuussaananeranut ingerlanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik misigittartumillu isiginnittaaseq aallaavigalugu naliliiffigisinnaavai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aappaat.

3. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

PITU misissuiartussamaarnermik oqarasuaatikkut 1. september 2017-imi ilisimatinneqarpoq, misissuinerlu pillugu paasissutissat amerlanerusut allakkatigut 15. januar 2018-imeersutigut tigullugit.

Paaqqinniffik, sulisut najugaqartullu pillugit allakkatigut paasissutissat assigiingitsut misissuineq sioqqullugu PITU-mit tiguakka.

Taakkua saniatigut misissuinerit kingulliit marluk pillugit nalunaarusiat Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Naligiissitaanermut, Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfimmit tiguakka. Taakku 2013-imi aamma 2015-imi suliarineqarsimapput.

PITU misissuineq sioqqullugu qinnuigaara sulisut, najugaqartut, ilaqutaasut aamma meeqqanut nakkutilliisunik toqqaasoqarsimappat taakku misissuineq pillugu aamma misissuiartortunik oqaloqateqarnissaminnut periarfissaqarneranik ilisimateqqullugit.

Misissuinermi 6. marts 2018-imi ingerlanneqartumi pisortaagallartoq aamma aqutsinnermi pisortaagallartoq misissuiartortunit oqaloqatigineqarput. Taakkua saniatigut sulisut sisamat najugaqartullu pingasut ataasiakkaarlugit misissuiartortunit oqaloqatigineqarput.

Paaqqinniffiup initai, allaffiit ilanngunnagit, misissuiartortunit tamatuma sania-tigut misissorneqarput.

4. PITU pillugu ataatsimut oqaatigisassat

PITU meeqqanik inuusuttunillu sumiginnagaasimasunik 0-18-inik ukiulinnik pi-ngaartumik qatanngutigiit isiginiarlugit ulloq unnuarlu paaqqinniffiuvoq imminut pigisoq. Paaqqinniffik Nuummi Tasiilamilu immikkoortorta qarfeqarpoq.

Misissuineq 6. marts 2018-imi ingerlanneqartoq nalunaarusiami matumani al-laaserineqartoq Nuummi immikkoortorta qarfirmut sammititaavoq. Immikkoor-torta qarfirmi Tasiilamiittumi misissuineq Ombudsmandeqarfimmit 5. april 2018-imi aammattaaq ingerlanneqarpoq, taannalu nalunaarusiami allami allaa-serineqarpoq.

Nuummi immikkoortorta qarfirmi najugaqartut aqqusinermi Mannguani najuga-qarfinni assigiinngitsuni pingasuni najugaqarput, tassami paaqqinniffiup illutar-piaa Manngua 8-miittoq immikkoortorta qarfiillu Inuusuttoq Manngua 68 B-miit-toq aamma Qatanngutigiit Manngua 76 B-miittoq immikkoortorta qarfirmut i-laammata. Aammattaaq paaqqinniffik aqqusinermi "Issortarfimmut"-mi allaffe-qarpoq.

Nuummi immikkoortorta qarfik 16-inut inissaqarpoq. Misissuinerup nalaani naju-gaqartut katillugit 19-iupput, taakkunanggalu marluk paaqqinniffimmit nuunga-jalersut sulisut ilagalugit PITU-p Kapisilinni illuaraataanniipput. Misissuinerup nalaani nukappiaqqat marluk Danmarkimi efterskolertut PITU-p tamatuma sa-niatigut akisussaaffigai.

5. Ombudsmandip pingaarnerusutigut naliliinera

PITU paaqqinniffittut pitsaasunik pingaarnerusutigut paasisaqarfigaara, tassani-lu pisortaqatigiit paaqqinniffimmi najugaqartut toqqissisimanartunik angerlarsi-maffippalaartunillu avatangiiseqarnissaannik pilersitsiniarneq pingaartillugit a-nguniarpaat.

Najugaqartut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut paaqqinniffimmi najugaqar-
nertik nuannaraat toqqissisimanartillugulu.

Sulisut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut soqutiginnittuunerat, isumassuil-
luartuunerat unneqqarissuunerallu malunnarpoq, paaqqinniffimmilu sulinertik
nuannaralugu oqaluttuarput. Aammattaaq sulisut pisortaqatigiillu najugaqartu-
nut pissaanermik atuinaveersaarnissaminnik eqqumaffiginnittorujussuusut paa-
sivara.

Initai kusanartuupput eqqiluitsuullutillu, nuannersumillu paaqqinniffipalaar-
tuunngitsumik aaqqissuussaallutik.

Pissutsit arlallit oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersippaanga. Taakku
immikkoortuni 6-imit 14-imut allaaseraakka.

6. Namminerisamik ineeraqarsinnaaneq

Meeqqanik ulloq unnuarlu paaqqinniffik meeraq namminerisamik ineeraqartus-
sanngorlugu aaqqissugaassaaq. Tamanna meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqin-
niffinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalu-
naarutaanni nr. 19-imi, 24. november 2017-imeersumi (matuma kingornatigut
ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit nalunaarummik taaneqartartussami) § 7,
imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq. § 7-imi aalajangersakkami ilaatigut sulif-
feqarfiit imminnut pigisut pineqartunut ilaatinneqarput , tak. § 1, imm. 1, nr. 3.

Misissuinerup nalaani PITU-mi aqutsinermi pisortaagallartup oqaatigaa najuga-
qartut ilaannaat namminerisaminnik ineeraqartut. Tamanna paaqqinniffiup ajor-
nartorsiutaasutut isiginngilaa, tassami qatanngutigiiit arlallit ataatsimut najuga-
qatigiikkusuttarmata, PITU-mullu pinnginnerminni najugaqatigeereersimasarlu-
tik. Misissuiartortut paaqqinniffiup initaanik misissuinerminni paasivaat ineeqqat
ilaanni sisamani qatanngutigiiit marluk ineqatigiittut. Najugaqartunut 17-iusunut
ineeqqat katillugit 13-iupput.

Aqutsinermi pisortaagallartup aammattaaq oqaatigaa paaqqinniffiup aaqqis-
suunneqarnera ingerlatsineq pillugu isumaqatigiisummi paaqqinniffiup Nammi-

nersorlutik Oqartussanut isumaqatigiissutigisimasaani piumasaqaatinik eqqortit-sisuusoq, ingerlatsinerlu pillugu isumaqatigiissut allanngortinneqarsimanngitsoq atorunnaarsinneqarsimanngitsorluunniit, naak nalunaarummik nutaamik aalajangersaasoqarsimagaluartoq.

PITU-p ingerlatsineq pillugu isumaqatigiissut 2013-imeersoq, ingerlatsineq pillugu isumaqatigiissut 2014-imeersoq aamma isumaqatigiissummut ilassutit marluk 2015-imeersut assilineri uannut misissuinerup kingornatigut nassiuppai.

Ingerlatsineq pillugu isumaqatigiissutini marlunni taakkunani quppernermi 1-imi oqaatigineqarpoq "PITU suliaasaqarfimmi meeqqanut inuusuttunullu tunngasumi malittarisassani sukkulluunniit atuuttuni pineqartunut ilaatinneqartoq" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq).

Ingerlatsineq pillugu isumaqatigiissummi 2013-imeersumi § 9-mi oqaatigineqarpoq "najugaqartut sapinngisamik namminerisaminnik ineeraqa[ssasut], taamaattorli ineeqqami ataatsimi najugaqartut amerlanerpaamik marluusinnaasut" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq).

Ingerlatsineq pillugu isumaqatigiissummi 2014-imeersumi imm. 17-imi oqaatigineqarpoq "paaqqinniffiup Naalakkersuisullu isumaqatigiissutaatigut siusinnerusukkut akuersissutaasut" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq) ingerlatsineq pillugu isumaqatigiissutip taassuma atortuulersinneqarneratigut atorunnaarsinneqartut. Ingerlatsineq pillugu isumaqatigiissut 2014-imeersoq najugaqartut qassit ineeqqami ataatsimi ineqatigiissinnaanerit pillugu aalajangersakkamik erseqqivissumik imaqanngilaq.

PITU-p namminerisamik ineeraqarsinnaanermik apeqqut pillugu ilassutaasumik oqaaseqaatit arlallit e-mailikkut 22. marts 2018-imeersukkut uannut nassiuppai. PITU-p ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit nalunaarummi § 7-ip eqqortinneqarnera pillugu makku oqaatigai:

"Namminersorlutik Oqartussanut isumaqatigiissut allakkatigoortuuvoq, tassanilu oqaatigineqarpoq ineeqqani tamani amerlanerpaamik marluk ineqatigiissinnaasut – kap. 5 takuuk. Isu-

maqatigiissummi aamma oqaatigineqarpoq isumaqatigiissut illua'tungeriinnit tamanit qaam-
matinik arfinilinnik piffissaqartitsilluni atorunnaarsinneqarsinnaasoq – kap. 12 takuuk.

Namminersorlutik Oqartussat atorunnaarsitsinerannik tigusaqarsimanngilagut.” (Atorfeqar-
fimmi nutsigaavoq)

PITU-p aammattaaq oqaatigaa paaqqinniffik ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit
nalunaarutip suliarineqarneranut atatillugu peqataatinneqarsimanngitsoq, paaq-
qinniffiullu Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu
Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq tunuartoq ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit
nalunaarummi § 7, imm. 1-ip kingunerisassai pillugit ataatsimeeqatigeqqamme-
raa.

Paaqqinniffiup kingunerisassat taakku pillugit ilaatigut makku e-mailimi 22.
marts 2018-imeersumi oqaatigai:

“Tamanna “Peqatigiiffik Isumassortit”-p nutaap ilaasortaanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut
imminnut pigisunut tallimaasunut isumaqarpoq tamatta meeqqat katillugit 15-it anisittariaqari-
vut. Isumaginninnermut Naalakkersuisuusimasumut apeqqutigisavut ukuupput:

Sumummi pissappat?

Paaqqinniffinnut sorlernut innissinneqassappat?

Paaqqinniffipassuarnik nutaanik sanaartortoqassava?

Kina akiliissava?

(Ullumikkuinnarluunniit peqatigiiffimmik pilersitsiniarluta sulinitsinni kommuninit assigiinngit-
sunit tamatta immikkut saaffiginneqarpugut inissaqartitsinersugut paasiniaasunit.)

Tamanna meeqqat eqqarsaatigalugit inuttut ajorluinnartussaavoq, tassami meeqqat naalliuu-
teqareeqimmata, meeqqanillu allanik ineqateqarnermikkut toqqissisimanermik misigisarmata.
Meeraatitta ilarpassui qulit inorlugit ukioqarput.

Nalunngilarput allat tamarmik – aamma Namminersorlutik Oqartussat paaqqinniffiutaat – ine-
qartissinnaasatik sinnerlugit ulikkaaqqareersut.

Isumaginninnikkut kingunerlorujussuuartussaavoq, tamannalu inuiaqatigiit akissaqartinngilaat –
tassalu uagut oqariartuuterput.

[...]

Nalunaarutip Danmarkimi pissutsit maliinnarnagit inuiaqatigiit ajornartorsiutaanni pissusiviusunut naleqqussarneqarnissaa peqatigiiffimmi ilungersorluta suliniutigaarput. Inissaaleqinerujussuaqareerpoq. Kalaallillu Nunaanni ilaqtariit meerartallit amerlanerpaartaat akunnattunik isertitalit arlalinnik meerartaqarunik meerartamik tamarmik immikkut ineeraqartinneqarnissaannut periarfissaqanngilluinnarput.

Tamatumunnga peqatigitillugu aamma apeqqutaavoq meeqqat eqqugaasut inooqataanissartik qanoq iliorlutik ilinniarsinnaaneraat. Aap, nalunaarut eqqarsaatigilluagaavallaanngitsoq pillugu apeqqutissarpassuaqarpugut.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Uanga paasinninnera unaavoq PITU ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit nalunaarummi pineqartunut ilaasutut isigineqartariaqartoq, matumani § 7, imm. 1-imi namminerisamik ineeraqarneq pillugu aalajangersagaq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Taamaalilluni ingerlatsineq pillugu isumaqatigiissutip atorunnaarsinneqarsimannginneranik PITU-p oqarnera allatut inerniliinermik kinguneqarsinnaanngilaq, tassami ingerlatsineq pillugu isumaqatigiissutini marlunni taakkunani erseqqisumik takuneqarsinnaareermat PITU suliassaqarfimmi meeqqanut inuusuttunullu tunngasumi malittarisassani sukkulluunniit atuuttuni pineqartunut ilaatinneqartoq.

Isumaqarpunga PITU-p immikkoortorta qarfiata Nuummiittup meeqqat tamarmik immikkut namminerisaminnik ineeraqartinngit aaqqissuunneqarnera ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit nalunaarummi § 7, imm. 1-imut naapertuuttuunngitsoq.

Ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit nalunaarummi § 7, imm. 1-imi aalajangersakkap kingunerisinnaasai eqqarsaatigalugit malugaara PITU-p Isumaginninnermut, Ilaqtariinnut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisuusimasoq nalunaarummik maanna atuuttumik atuutsitsilersuusooq 2018-imi martsimi tamanna pillugu ataatsimeeqatigisimagaa.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara ulloq unnuarlu paaqqinniffinni meeqqat namminerisaminnik ineqassanerat imaluunniit qatanngutiminnik ataatsimik ar-

lalinnilluunniit imaluunniit najugaqartunik allanik ineqateqarnissaat pillugu mallittarisassanik ilusilersuineq ilaatigut isumaginninnermik suliaqarnikkut naalakkersuinikkulluunniit isumaliutersuutinik tunngaveqartoq aallaavittut ilimagisariaqartoq. Uanga Ombudsmanditut suliassara tassaavoq oqartussaasut il.il. inatsiseqartitsineq atuuttoq aamma ingerlatsinermi ileqqorissaarneq unioqqutillugit iliuuseqarnerisut misissussallugu. Kisianni soorlu nalunaarummi aalajangersakkat naleqquttuunerannik isummerfiginninneq Ombudsmandip sulinerata avataaniippoq. Tassani aamma ilaapput uanga Ombudsmanditut isumaginninnermi sulianik immikkut ilisimasaqartunik sulisoqannginnera.

7. Nakorsaatinik toqqortarinninneq

Naalakkersuisoqarfiup nakkutilliilluni misissuineq pillugu nalunaarusiaani 2015-imeersumi quppernermi 9-mi takuneqarsinnaavoq paaqqinniffiup illutaviani nakorsaatinut sikaavimmik parnaarsimasumik peqanngitsoq, "noqartarnermullu nakorsaatinut igaffiup sikaavianiittut eqqunngitsumik toqqortarineqartut" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq). Taamaattumik Naalakkersuisoqarfiup quppernermi 14-mi inassuteqaatigaa "sikaavimmik nakorsaataasivimmik parnaartartumik nakorsaatinik illersorneqarsinnaasumik toqqortarinniffiusinnaasumik peqassasoq" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq).

Misissuinermi 6. marts 2018-imi ingerlanneqartumi misissuiartortut malugaat illut aappaanni nakorsaatinik ilioraavik nakorsaatinik imalik igaffiup nerrivusaata qaaniittoq.

Pisortaqatigiit oqaatigaat nakorsaatinut nakorsaatinik ilioraavimmiittut tassaasut noqartarnermut nakorsaatinut najugaqartut ilaata nakorsaatai. Nakorsaatinut sikaavimmi nakorsaataasivimmi parnaartartumi siusinnerusukkut toqqortarineqartarsimagaluartut, massakkullu saqqumiinnartumiitinneqartut najugaqartup nakorsaatinut eqqaamanissaa nammineq sungiusarumammagu. Paaqqinniffiup meeqqat marluk najugaqartut allat oqaluttuussimavai iisartakkat taakku ulorianartuusut, attussanngikkaallu.

PITU-p e-mailikkut 22. maj 2018-imeersukkut ilisimatippaanga misissuinerup kinguninngua ingerlaannartumik nakorsaaitit ilioraavimmut parnaaqqasumut inissinneqartut, sulisullu kisimik toqqorsivimmik ammaasinnaasut.

PITU-p paasisutissiissutigisai tusaatissatut tiguakka.

8. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip sulisunut tunniunneqartar-nissaa

Meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut inissinneqarsimasumut pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassat isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 21. november 2013-imeersumi (matuma kingornatigut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik taaneqartartussami) immikkoortuni I-imi aamma II-miippoq (§§-imi 1-imit 29-mut). Inatsit taanna ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut tamanut atuuppoq, matumani paaqqinniffiit PITU-tut ittut ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 29-kkut aalajangersarneqarpoq inatsit ulloq unnuarlu paaqqinniffinni tamani inatsimmi pineqartunut ilaatinneqartuni sulisunut tunniunneqartassasoq, sulisullu inatsimmik tigusaqarnertik up-
pernarsarlugu ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaanut atsiortassasut.

PITU-mi aqutsinermi pisortaagallartup misissuinerup nalaani oqaatigaa immikkoortortaqaarfiit tamarmik mappiuteqartut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi imaqartumik, sulisullu inatsit atuareeraangamikku inatsit atuarsimallugu paasisimallugulu uppernarsarlugu atsiortartussaasut. Sulisulli inatsimmik namminneq pissaminnik tunineqarneq ajorput.

PITU-p e-mailikkut 22. maj 2018-imeersukkut ilisimatippaanga pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit sulisunut tamanut tunniunneqartoq.

Pitup paasisutissiissutigisai tusaatissatut tiguakka.

9. Meeqqat angajoqqaallu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik ilisimatinneqartarnerat

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 27-kkut aalajangersarneqarpoq meeqqat inissinneqarsimasut angajoqqaatullu oqartussaassuseqarnermik tiggumiaqartut inatsimmi immikkoortumi II-mi (§§-ini 4-mit 29-mut) malittarisassanik ilisimatinneqarnissaat ulloq unnuarlu paaqqinniffiup qulakkiissagaa, matumani tulleriinneri malillugit kommunalbestyrelsimut aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfirmut §§-it 24 aamma 26 tunngavigalugit naammagittaalliornissamut periarfissaqarnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Inatsimmi § 27 piareersarlugu sulianit erserpoq meeqqap angajoqqaatullu oqartussaassuseqartup sunik pisinnaatitaaffeqarnerminnik ilisimasaqarnissaat kiisalu ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi sulisut meeraq eqqarsaatigalugu pissaanermik atuineri qanoq iliuuseqartarnissaat aalajangersakkap taassuma qulakkiissagaa.

Pitumi aqutsineri pisortaagallartup misissuineri oqaatigaa paaqqinniffiup najugaqartut angajoqqaallu malittarisassat paaqqinniffimmut atuuttut paaqqinniffimilu qanoq pissusilersortoqartarnissaa pillugit oqaloqatigisari. Pissaanermilli atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat tamaasa paaqqinniffiup oqaluttuari-sarsimangilai, matumani pissaanermik atuisoqarnera pillugu naammagittaalli-orsinnaanermut malittarisassat ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Paaqqinniffimmi pissaanermik atuisarneq eqqarsaatigalugu aqutsineri pisortaagallartup aamma oqaatigaa 2017-imi sulisoq ataaseq najugaqartumut ataatsimut pissaanermik atuisimasoq, 2018-imilu manna tikillugu taamatut ataatsimik aamma pisoqarsimasoq.

PITU-p e-mailikkut 22. maj 2018-imeersukkut ilisimatippaanga paaqqinniffiup najugaqartut najugaqartullu angajoqqaavi malittarisassat pillugit ilisimatitsisarnertik aallartissimallugu.

Pitup paasissutissiissutigisai tusaatissatut tiguakka.

10. Illumi malittarisassanik meeqqanut angajoqqaanullu tunniussisarneq

PITU-mi malittarisassat naqitanngortinneqarnerat misissuineq sioqqullugu tiguara.

Aqutsinermi pisortaagallartup misissuinermi oqaatigaa illumi malittarisassat paaqqinniffiup qarasaasiaatigut sulisunit pissarsiarineqarsinnaasut. Illumili malittarisassat paaqqinniffiup initaani nivinngarneqarsimanngillat, kiisalu najugaqartunut angajoqqaanulluunniit tunniunneqarneq ajorlutik. Paaqqinniffiup malittarisassat meeqqanik ataatsimeeqateqarnerni sapaatit akunneri marlukkaarlugit sisamakkaarlugilluunniit ingerlanneqartartuni najugaqartunut oqaloqatiginnissutigisarpai. Meeqqat paaqqinniffimmi qanoq pissusilersornissaannik naatsorsuutiginnineq paaqqinniffiup angajoqqaanut taamatuttaaq oqaloqatiginnissutigisarpaa, illumili malittarisassat oqaloqatiginnissutigineq ajorlugit. Illumi malittarisassat oqaloqatigiissutigineqarnissaat annertuumik pisariaqartinneqarnerasoq pisortaqatigiit misigineq ajorpaat, najugaqartummi amerlanersaasa malittarisassat malittarmatigit. Illumi malittarisassat unioqqutinneqaraangata tamanna najugaqartumut pineqartumut oqaloqatiginnissutigineqartarpoq.

“Isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuineq pillugu Inatsisartut inatsisaannut ilitsersuut – immikkoortoq II meeqqanut tunngasoq”-mi taamani Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfiusup suliarsaani imm. 16-imi ilaatigut makku oqaatigineqarput:

“Paaqqinniffinni najugaqarfigisaniluunniit pitsaasunik allanngoqattaanngitsunillu atuqaqarnissaq qulakkeerniarlugu suliffimmi aaqqissuussisoqartariaqarpoq malittarisassartalimmik ulluinnarni malinneqartussanik. Inuit arlallit illumi ataatsimi najugaqatigiillutillu sulissagaangata inini ataatsimoorfinni paaqqinniffimmilu imaluunniit najugaqarfigisaq tamaat ataasiusutut isigalugu akuerineqarsinnaasunik malittarisassaqarnissaq pisariaqarsinnaasarpog sumiiffiit suliassaminnik atuuffimminnillu pitsaanerpaamik suliaqarsinnaanissaat qulakkeerumallugu.

[...]

Suliffimmi malittarisassat inunnit malittarisassanik malinnittussaasutut naatsorsuuti-gineqartunit ilisimaneqartussaapput, taamaattumik malittarisassat allassimasariaqar-put aammalu meeqqamut inuusuttumulluunniit kiisalu angajoqqaatut oqartussaassu-silimmut inissineqarnerup aallartinnerani aammalu malittarisassat allanngortinneqa-raangata, tunniunneqartassallutik.

[...]

Suliffimmi malittarisassanut ilaasinaapput eqqiluisaarnermut malitassat minnerpaaffissaat, pujortartarnermut malittarisassat, mobiltelefonip atorneqarnissaanut malittarisassat, meeqqat inuusuttullu qaqugu innarnissaat, inigisani qaqugu eqqissisoqarsimanissaa kiisalu piffissat ne-riffissat, fjernsynerfissat, qarasaasiamik atuinissat pillugit malittarisassat, qaqugu pulaartoqar-sinnaanerit aammalu allattukkat avataasigut pisussanut inissiiffiup malittarisassai.”

[...]

PITU-p e-mailikkut 22. maj 2018-imeersukkut ilisimatippaanga paaqqinniffimmi malittarisassat najugaqartunut najugaqartullu angajoqqaavinut tunniunneqarsi-masut.

Pitup paasissutissiissutigisai tusaatissatut tiguakka.

11. Oqarasuaatinik angallattakkanik arsaarinnittarneq

PITU-p malittarisassaani misissuineq sioqqullugu tigusanni ilaatigut makku o-qaatigineqarput:

"Sunngiffimmi meeraq nal. 16:00-p tungaanut unnukkullu nerereernerup kingorna innarnissap tungaanut mobiltelefoneqarsinnaatitaavoq. Tamanna atornerlunneqarsi-mappat imaluunniit inunnik sullissivimmiit aalajangerneqarpat arsaarinnissutaagallar-neqarsinnaavoq."

Aqutsisutut pisortaagallartup misissuinermi oqaatigaa malittarisassaq taanna nalinginnaasumik atorneqanngitsoq. Massakkut najugaqartut pingasut angallat-takkanik oqarasuaateqarput. Ilaanneeriarluni soorlu isumaqatigiissutigineqartar-

poq najugaqartut "oqarasuaammik angallattakkamik nalunaaquttap akunnerani ataatsimi atuissanngitsut", kisianni piffissamik aalajangersimasumik najugaqartut oqarasuaatiminnik angallattakkanik tunniussivissaannik aalajangersaasoqarsimannngilaq. Paaqqinniffiup najugaqartut oqarasuaataannik angallattakkanik arsaarneq ajorpai.

PITU-p misissuinerup kingornatigut ullualunnguit qaangiunneranni nalunaarutigaa illumi malittarisassani immikkoortoq taanna peerniarlugu aalajangersimalluuni, malittarisassarmi atornerqarneq ajormat. PITU-p tamatumunnga atatillugu oqaatigaa immikkoortoq taanna Namminersorlutik Oqartussat isumaqatigiissuteqarfigalugit ikkunneqarsimagaluartoq.

Pitup paasissutissiissutigisai tusaatissatut tiguakka.

12. Angajoqqaanut attaveqarneq pillugu paasissutissat

Aqutsisutut pisortaagallartup misissuinerup oqaatigaa angajoqqaat tamarmik oqarasuaataasa normuisa allattorsimaffiat paaqqinniffiup pigigaa, najugaqarfiisali allattorsimaffiat piginagu. Misissuiartortut kaammattuutigalugu oqaatigaat najugaqartut angajoqqaavii pillugit paasissutissat, tassa oqarasuaatit normui najugaqarfiillu eqqarsaatigalugit, nutartigaasut pigiuarnissaat PITU-p isumagisariaqaraa.

PITU-p misissuinerup kingornatigut oqaatigaa angajoqqaat tamarmik najugaqarfii pillugit paasissutissat paaqqinniffiup pissarsiarisimagai.

Pitup paasissutissiissutigisai tusaatissatut tiguakka.

13. Ikuallaattoorsinnaanermik sungiusarneq

Aqutsisutut pisortaagallartup misissuinerup oqaatigaa sulisut qatserinermik pikkorissartinneqarnissaat upernaamut pilersaarutigineqartoq. Paaqqinniffimmi ikuallaattoorsinnaanermik qanga kingullermik sungiusartoqarsimanersoq pisortaagallartup naluaa, ukiulli kingulliit marluk ingerlaneranni taamatut sungiusartoqarsimannngilaq.

Kaammattuutigaara PITU, najugaqartut isumannaallisaavigineqarnerat eqqarsaatigalugu, paaqqinniffimmi ikuallattoorsinnaanermik sungiusartitsissasoq.

14. Kommunit iliuusissanut pilersaarutaat

Meeraq angerlarsimaffiup avataanut inissinneqassasoq aalajangiisoqannginnerani meeqqamut iliuusissanut pilersaarut allaganngortitaq kommunip suliarissavaa, kommunillu iliuusissanut pilersaarutip ilai pisariaqartut inissiivimmut tunniutissavai, iliuusissanullu pilersaarutip ukiumut ikinnerpaamik ataasiarluni nutarterneqartarnissaa qulakkiissallugu. Tamakku meeqqat tapersorsorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 20-mi, 26. juni 2017-imeersumi § 46, imm. 1, nr. 2-kkut, § 46, imm. 5-ikkut aamma § 47, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarput.

PITU-mi pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat iliuusissanut pilersaarutit paaqqinniffiup kommuninit tigusimasai pisuni arlalinni ukioq ataaseq sinnerlugu pisoqaassuseqartartut. Iliuusissanut pilersaarutit nutartikkat paaqqinniffiup kommuninut akuttunngitsumik nukingisaarutigisarpai.

Iliuusissanut pilersaarutit taakkua ullui pillugit takussutissiaq misissuinerup kingunitsiannguatigut paaqqinniffimmit tiguara, tassanngalu erserpoq Nuummi immikkoortorta qarfimmi najugaqartunut arfinilinnut iliuusissanut pilersaarutit 2016-imi suliarineqarsimasut.

Tamanna kommuninut akisussaasuusunut malugeqqullugu nalunaarutigaa.

15. Malitseqartitsiviginnineq

Pitu qinnuigaara immikkoortorta qarfimmi sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu nalunaarusiamik matuminnga ilisimateqqullugit.

Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsinnermut Naalakkersuisoqarfirmut nalunaarusiap assilinera ilisimatitsissutitut nassippara.

PITU-p immikkoortorta qarfiani Nuummiittumi misissuineru matumuuna naammassisutut isigaara.

Nalunaarusiaq manna Ombudsmandip nittartagaanut [www.ombudsmand.gl-i-](http://www.ombudsmand.gl-i-mut)
mut 2018-imilu ukiormoortumik nalunaarusiannut ilanngunneqarumaarpoq.

Inuulluaqqusillunga

Vera Leth